

Työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän merkitys aikuiskoulutuksen järjestäjille

Heikki Sederlöf
Ammatillisen Aikuiskoulutuksen Liitto

Merkityksellisiä (innovaatioita) lisäkoulutuksessa?

- Näyttötutkintojärjestelmän kehitys aikuiskoulutukselle ominaiseksi toimintatavaksi ja -kulttuuriksi sekä sen sisältämien ajatusten leviäminen eteenpäin koulujärjestelmässä.
- OPM voi myöntää luvan ... ammatti- ja erikoisammattitutkintoon valmistavan koulutuksen ja ammatillisen lisäkoulutuksen järjestämiseen. Luvassa määrätään koulutustehtävä, joka sisältää ... mm. tarpeelliset määräykset ... työelämän kehittämisen- ja palvelutehtävistä.
- Ammatillisen lisäkoulutuksen järjestäjälle voidaan myöntää hanke- ja kehittämisavustusta järjestämisluvassa mainitun työelämän kehittämis- ja palvelutehtävän hoitamiseen ...

Sinänsä tärkeitä hankeavustuksia olennaisempaa on uusi tapa tarkastella asioita. Eteneminen yksittäisistä hankkeista kohti strategista ajattelua ja hanketoimijoista koko järjestelmän toimintakulttuuria, kaikkea kehittämis-tä koskevaksi.

TYKE ominaista

- Kohde yritykset, julkisyhteisöt ja erityisesti pienyritysten kehittäminen (viimemainittu vähän resursoitu, mutta työllistävä).
- Toiminta ja toimialue valtakunta, alue, seutukunta, paikallinen taso / Samalla myös toimi- tai ammattialakohtainen tehtävä (esim. sote -alana)
- Tarkoitus tuottaa ja kehittää
 1. Ammatti- ja liiketoimintaosaamiseen liittyviä palveluita, jotka lisäävät asiakkaan osaamista / vaikuttavat asiakkaan kilpailukykyä ja tuottavuutta parantavasti.
 2. Palveluita, jotka varmentavat kohderyhmän mahdollisuudet hyödyntää palvelutarjontaa tai varmistavat palveluiden tason
 3. Palveluita, jotka tukevat uusien yritysten syntymistä tai tuovat jatkuvuutta (mm. sukupolvenvaihdostilanteet)
- Tulos / asiakkaan kilpailukyky ja tuottavuuden parantuminen

Näkökulma ja viitekehys

- Perusammattitaidon välittäjästä räätälöityjen palvelujen tuottajaksi ja yksittäisen tutkinnon suorittajan tukijasta koko työyhteisön kehittäjäksi
- Koulutuksen tarjoajasta yrityksen liiketoiminnan kehittäjäksi ja kumppaniksi
- Oppilaitoksen identiteetin ja aseman sijasta yrittäjien ja työntekijöiden asema, tehtävät ja identiteetti tarkastelun pohjana.
- *”Yrityksen ovesta sisään tultaessa viitekehystenä ja toiminnan lähtökohtana ovat kyseisen toimialan yrittäjän ja työntekijöiden asema, tehtävät ja identiteetti, eivät oppilaitoksen oma asema ja identiteetti (Timo Karkola)”*

TYKE ammatillisten aikuiskoulutusorganisaatioiden verkostossa

- Kaikilla AKKL:n jäsenorganisaatioilla on järjestämisluvassaan työelämän kehittämis- ja palvelutehtävä
- AKKL:n ja Suomen Yrittäjien yhteistyösopimus (2001 alkaen) velvoittaa pk -sektorin kehittämiseen ja palvelemiseen
- TYKE:n tulo 2006 / alkuvaiheen näkymä toteutukseen 2007:

Monipuolisia palveluja yrityksille

Erilaisia toimia koulutusorganisaatioiden kehittämiseksi ja verkostoyhteistyön vahvistamiseksi TYKE -näkökulmasta

Strateginen näkökulma – taustalla KETJU -hanke

- Huomio yksittäisistä hankkeista asiakkuuksiin
 - KATTAVA (tuoteportfolio ja toimintamalli)
- Toimintajärjestelmän parantaminen prosesseja kehittämällä
 - NÄYTTÄVÄ
- Laadun ja vaikuttavuuden lisääminen asiakaspinnassa aikaansaadun muutoksen mittaamista kehittämällä
 - VAIKUTTAVA
- Työhyvinvointi työyhteisöjen menestyksen kivijalaksi
 - MUKAVA
- Koulutustuotteista työelämälähtöiseen palvelutarjoomaan
 - TUOTTAVA

TYKE prosessina ?

- Ominaista:
 - YKSITTÄISET ASIAKASTARPEET, RÄÄTÄLÖINTI JA KOHDERYHMITTÄINEN TARKASTELU, PALVELUIDEN TUOTTAMINEN VERKOSTONA, KOORDI-NOITU ETENEMINEN YHTEISTÄ PÄÄMÄÄRÄÄ KOHDEN ?
- Ennen asiakassuhteen syntymistä
 1. Alueellinen yhteistyö ja työnjako, verkostojen laajentaminen
 2. Alueelliseen ohjelmatyöhön osallistuminen
 3. Oppilaitoksen palvelutoiminnan parantaminen
 4. Oppimisympäristöjen kehittäminen
 5. Tiedottaminen ja neuvonta
 6. Ennakointi ja muu selvitystyö

TYKE prosessina

- Asiakassuhteen aikana ja jälkeen
 1. Osaamisen kartoitus
 2. Kehittämistoimien suunnittelu ja rahoitusmahdollisuudet
 3. Koulutus, valmennus ja konsultointi
 4. Tuotannon tai tuotteen kehittäminen
 5. Ura- ja rekrypalvelut
 6. Projektitoiminta ja projektiosaamisen kehittäminen
 7. Yrittäjyyden edistäminen
 8. Protopajat, koulutustehtaat, alihankinta ja asiakastyöt
 9. Tilojen ja laitteiden yhteiskäyttö yritysten kanssa, henkilöresurssit
 10. Erityisryhmien huomiointi (sukupolvenvaihdokset, yrittäjät, maahanmuuttajat)
 11. Asiakassuhteiden ja kumppanuuksien ylläpito, jälkiseuranta (pysyvät toimintamallit yhteydenpidossa)

TYKE kokemuksia

- Myönteistä:
 - Oppilaitosten strategiat, organisaatorakenteet ja palvelut **asiakaslähtöisiksi**
 - Osaamisen kehittäminen työelämää paremmin ymmärtäväksi, **työelämästä käsin avautuvaksi**
 - **Kehittäminen verkostojen yhteistyönä**, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla. Alueellisella tasolla veturina usein paikallinen aikuiskoulutusorganisaatio, mukana yrityksen lisäksi yrittäjäjärjestöt (paikallinen, alueellinen valtakunnallinen).
 - Aikuiskoulutuksen **aluekehittämisroolin vahvistuminen**; alueellisen ja valtakunnallisen verkostoyhteistyön tiivistyminen
 - Palvelujen, tietohallinnon ja oppimisympäristöjen päämäärätietoinen kehittäminen **työelämälähtöiseen suuntaan**

TYKE kokemuksia

- Kehitettävää
 - Hankkeista osa pieniä ja pirstaleisia
 - Aluehallinnon uudistus – kehityksen jänne ja jatkuvuus
 - Paikallisen kytkennän myönteisesti korostuessa huoli valtakunnallisten ja strategisten näkyjen näkemisestä
 - Ohjaamisen kehittäminen / hallinnon toiminnan eriaikaisuus
 - Hallinnon suhteellisen osuuden kasvu - monia hankkeita pienillä rahoilla / toimintarahaa asiakkaalta järjestäjien hallintoon
 - Koulutuksen järjestäjien kiinnostuksen kehitys
 - Pienten yritysten mahdollisuudet (missä ja kuinka huolehditaan valtakunnallisesta näkökulmasta)
 - Huoli vaikuttavuudesta - pahin skenaario innon ja kiinnostuksen katoaminen

TYKE tulevaisuutta ?

- TYKE:llä kokonaisuutena on paljon laajempi merkitys (kaikille osapuolille), kuin vain ne kehittämishankkeet, joita vuosittain rahoitetaan.
- Aikuiskoulutus kehittynee siten, että aikaisempaa suurempi osa opilaitosten kokonaisliikevaihdosta kertyy työelämäpalveluiden kautta:
Elinikäisen oppimisen tarve johtuu yhteiskunnan, teknologian ja työelämän jatkuvasta muutoksesta. *”Perustutkintojen antama osaaminen ei voi kattaa erilaisten työtehtävien edellyttämiä osaamisodotuksia, puhumattakaan vuosikymmenten mittaisten työurien tarpeista”* ja tarpeesta kehittää yksilöiden ohella koko työyhteisöä. Tarpeiden kasvaessa nopeammin kuin mihin julkinen rahoitus riittää, **on tärkeää kehittää yhteiskunnan toimintoja suuntaan, jossa asiakkaana oleva työelämä saa täyden vastineen maksuosuudelleen** - sekä osittain tuetun että työelämän kokonaan maksaman koulutuksen osalta.

Ajankohtaista

- <http://tyketehtava.ning.com/>
Aike Oy:n perustama ja hallinnoima ”TYKE ammatillisessa lisäkoulutuksessa”-ning.com-yhteisö tyke-toimijoille ja kehittäjille (111 jäsentä)
- <http://twitter.com/Tyketekoja>
Twitter-kanava ajankohtaisista TYKE-aiheeseen liittyvistä asioista tiedottamiseen

TYKE 2010 TAE 6,5 M euroa

– Uudenmaan ELY	2 050 000
– Varsinais-Suomen ELY	400 000
– Satakunnan ELY	400 000
– Hämeen ELY	300 000
– Pirkanmaan ELY	500 000
– Kaakkois-Suomen ELY	200 000
– Etelä-Savon ELY	300 000
– Pohjois-Savon ELY	200 000
– Pohjois-Karjalan ELY	250 000
– Keski-Suomen ELY	200 000
– Etelä-Pohjanmaan ELY	300 000
– Pohjanmaan ELY	300 000
– Pohjois-Pohjanmaan ELY	500 000
– Kainuun ELY	200 000
– Lapin ELY	400 000